

Otroctvo nie je len temnou stránkou histórie. Držiteľka Pulitzerovej ceny prednášala o obchodovaní s ľuďmi

Každoročné návštevy nositeľov prestížnej Pulitzerovej ceny sa na Filozofickej fakulte UPJŠ už stali tradíciou. Tento rok sa však príležitosť vypočuť si vzácneho hosťa naskytila o čosi skôr ako zvyčajne. Nebolo to tak dávno, koncom októbra minulého roka, čo sme privítali novinárku Deborah Nelson. A len o pár mesiacov neskôr – vo štvrtok 6. apríla 2017 – prijala pozvanie v poradí piata novinárska osobnosť svetového mena, dvojnásobná držiteľka „Pulitzera“, americká investigatívna žurnalistka **Martha Mendoza**.

Rovnako ako v predchádzajúcich štyroch prípadoch (prednášky Abigail Goldman v roku 2013, Walta Bogdanicha v roku 2014, Jamesa Steelea v roku 2015 a D. Nelson v roku 2016), aj tentoraz bolo podujatie organizované v rámci programu *Osobnosti osobne*. Aktuálnu držiteľku významného ocenenia (Pulitzerovu cenu získala vlani ako členka tímu agentúry Associated Press v kategórii Public Service) privítali na pôde Filozofickej fakulty UPJŠ dekanka prof. PhDr. Oľga Orosová, CSc., prodekanka pre medzinárodné vzťahy doc. Mgr. Renáta Panocová, PhD., a prodekan pre vedeckovýskumnú činnosť a doktorandské štúdium doc. PhDr. Marián Andričík, PhD., ktorý vzácnu hostku predstavil publiku pred jej vystúpením v Historickej aule Rektorátu UPJŠ.

Svoju prednáška s názvom *Ako vyzerajú dnešní otroci?* Martha Mendoza začala premietnutím videozáznamu, na ktorom sa muž, ktorý bol 22 rokov väznený a nútený do otrockej práce, vracia k svojej rodine. Emotívna scéna vhodne poukázala na vážnosť témy, ktorej sa M. Mendoza spolu s kolegyňami v sérii článkov venovali. Podľa jej slov sa o otroctve v juhovýchodnej Ázii vedelo už dlhšie, ale stále neprichádzala žiadna reakcia. Rozhodli sa preto začať s vlastným vyšetrením.

„*Všetko to začala otázka: Kde je pohoršenie?*“ objasnila novinárka. S kolegyňami si dali za úlohu nájsť miesta, kde sa využíva práca otrokov, pochádzajúcich prevažne z Barmy. Boli si však vedomé, že to nestačí, a preto sa podujali vystopovať cesty, ktorými sa tovar vyrobený otrockou prácou dostáva na regály supermarketov v USA a Európe. Chceli tým ukázať verejnosti, že tento problém sa priamo týka aj ich. Podarilo sa im to aj pomocou svedectiev samotných otrokov.

„*Chceli sme ukázať, kto sú títo ľudia, že to nie sú vzdialené postavy, s ktorými sa dá len ťažko stotožniť,*“ uviedla novinárka, ktorej články dopomohli k oslobodeniu vyše dvoch tisícov otrokov a tiež k zavedeniu prísnejších dovozných zákonov. V tejto súvislosti však upozornila, že problém obchodovania s ľuďmi je omnoho rozsiahlejší. Podľa OSN je totiž vo svete až 21 miliónov otrokov, z ktorých štvrtinu tvoria deti. „*Je preto dôležité neprestávať v tomto boji,*“ zdôraznila M. Mendoza.

Na jej prednáške sa zúčastnili najmä študenti masmediálnych štúdií na Katedre slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie FF UPJŠ, ktorá bola spoluorganizátorom podujatia. Popoludní sa americká novinárka stretla na súkromnom seminári s vybranými študentmi, s ktorými sa podelila o svoje dlhoročné profesionálne skúsenosti.

Martha Mendoza pracuje od roku 1995 v tlačovej agentúre Associated Press ako spravodajkyňa a investigatívna žurnalistka. Získala dve desiatky významných amerických ocenení, vrátane dvoch Pulitzerových cien – prvú v roku 2000 za odhalenie pozadia polstoročia starej masakry v dedine No Gun Ri, počas ktorej americkí vojaci na začiatku kórejskej vojny zavraždili stovky miestnych civilistov. Popri aktívnej novinárskej praxi sa venovala aj výučbe žurnalistiky na Stanfordovej a Princetonskej univerzite, v súčasnosti učí na Kalifornskej univerzite.

Michal Rodziňák
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Zdroj: *Universitas Šafarikiana*, č. 2/2017